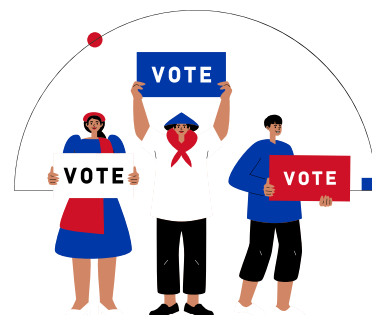

LANSAAREA NEGOCIERILOR DE ADERARE A REPUBLICII MOLDOVA LA UE – UN TEST DE REZILIENȚĂ

În data de 21 iunie 2024, președintele Republicii Moldova, Maia Sandu, a semnat un decret privind începutul negocierilor de aderare a țării noastre la Uniunea Europeană. Este o zi istorică ce deschide noi oportunități de dezvoltare a statului nostru, dar poate aduce cu sine și noi presiuni din partea Federației Ruse. Care sunt provocările la care trebuie să facă față autoritățile de la Chișinău și de ce este important ca cetățenii moldoveni să participe la referendumul privind integrarea în UE, care va avea loc în această toamnă, aflați din acest buletin informativ.

Interviu cu un expert

Directoarea executivă a Asociației pentru Politica Externă, Natalia Stercul, a vorbit despre succesele obținute de autoritățile de la Chișinău care au permis începerea negocierilor privind aderarea la Uniunea Europeană, pașii care încă trebuie să fie realizați în calea spre integrare și beneficiile aderării Republicii Moldova la UE.

CELE MAI RELEVANTE ȘTIRI PRIVIND ADERAREA MOLDOVEI LA UE

Unul dintre cele mai importante evenimente pentru UE a fost alegerile pentru Parlamentul European, care au avut loc între 6 și 9 iunie 2024. Mulți prevestesc că rezultatele acestor alegeri vor reprezenta începutul unor schimbări radicale. Problemele legate de migrație, lupta împotriva schimbărilor climatice, prețurile la energie, dificultățile economice și aspectele legate de ajutorul militar pentru Ucraina au jucat un rol decisiv în aceste alegeri. În viitorul apropiat, se va pune accentul pe creșterea economică a Europei și pe îmbunătățirea atractivității sale pentru investiții. Majoritatea din Parlamentul European va rămâne pro-ucraineană, ceea ce înseamnă un sprijin continuu pentru Ucraina și o poziție neschimbată a UE cu privire la Federația Rusă. În cazul Republicii Moldova, UE va continua să sprijine eforturile de integrare europeană în curs de desfășurare – aceasta este o oportunitate de a finaliza reformele și de a avansa din ce în ce mai ferm pe calea europeană, consolidând în cele din urmă poziția sa. Trebuie remarcat faptul că rata de participare a cetățenilor moldoveni la alegerile pentru Parlamentul European a fost destul de ridicată, ceea ce reprezintă un bun indicator al progresului proceselor democratice în Moldova. Voturile exprimate de moldovenii cu cetățenie română constituie aproximativ 25% din numărul total de voturi înregistrate în diasporă.

La 7 iunie 2024, Comisia Europeană a anunțat oficial că Ucraina și Republica Moldova au îndeplinit toate condițiile prealabile pentru aderarea la UE și pot începe demersurile pentru deschiderea procesului de negociere cu UE. Acest lucru nu înseamnă însă că așa-numita soluție de pachet a procesului de aderare la UE a fost adoptată pentru Moldova și Ucraina. Deși va exista un calendar comun pentru punerea în aplicare de către ambele țări a capitolelor din cadrul procesului de negociere și verificarea rezultatelor, însuși procesul de deschidere a noilor capitole presupune un ritm individual pentru fiecare stat în parte.

La 21 iunie, președintele Maia Sandu a semnat un decret privind începerea negocierilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Acest eveniment istoric a reprezentat un alt pas important spre integrarea Moldovei în UE. Viceprim-ministrul pentru integrare europeană, Cristina Gherasimov, a fost numită șefă a delegației și responsabilă de negocierile cu UE.

Președintele Consiliului European, CHARLES MICHEL, și președintele Republicii Moldova, MAIA SANDU

Pe 25 iunie 2024, la Luxemburg, a avut loc prima Conferință Interguvernamentală, care nu numai că a marcat debutul unui eveniment istoric semnificativ pentru Republica Moldova - începerea oficială a negocierilor de aderare la Uniunea Europeană, dar a devenit și fundamentul pentru viitoare platforme și forumuri de dialog în procesul de reformare. În acest cadru vor avea loc discuțiile ulterioare privind punerea în aplicare a modulelor/capitolelor elaborate, precum și despre posibilele măsuri corective pentru atingerea rezultatelor stabilite și îndeplinirea condițiilor relevante.

Felicitările recente transmise de Președinta Maia Sandu noii conduceri a Uniunii Europene marchează un moment important pentru politica externă a Republicii Moldova și pentru calea sa spre integrarea europeană. La summitul de vară al Uniunii Europene de la Bruxelles, liderii europeni au numit noi șefi ai instituțiilor-cheie ale UE, printre care pe Ursula von der Leyen în calitate de președinte al Comisiei Europene, pe fostul prim-ministru portughez António Costa în calitate de președinte al Consiliului European și pe prim-ministrul estonian Kaja Kallas în calitate de Înalt Reprezentant al UE pentru afaceri externe și politica de securitate. Această schimbare în conducerea UE are implicații importante pentru Moldova, care depune eforturi pentru a se alătura familiei europene. Felicitările și angajamentul președintei Maia Sandu de a colabora cu noii lideri europeni subliniază hotărârea Republicii Moldova de a consolida relațiile cu UE și de a avansa pe calea integrării europene. Într-un context geopolitic complex și dinamic, astfel de alianțe și cooperări sunt esențiale pentru stabilitatea și prosperitatea Moldovei, având potențialul de a aduce țara mai aproape de atingerea obiectivelor sale de integrare europeană.

LANȘAREA NEGOCIERILOR DE ADERARE A REPUBLICII MOLDOVA LA UE – UN TEST DE REZILIENȚĂ

Viceprim-ministrul pentru Integrare Europeană, CRISTINA GHERASIMOV, și MAIA SANDU

Ziua de 21 iunie 2024 este una istorică pentru Republica Moldova. Este ziua în care președintele Maia Sandu a semnat un decret privind începutul negocierilor de aderare a țării noastre la Uniunea Europeană. Șefa statului a desemnat-o în calitate de negociator-șef pe viceprim-ministrul pentru Integrare Europeană, Cristina Gherasimov, care va coordona procesul de negocieri dintre Republica Moldova și UE. Doar câteva zile mai târziu, pe 25 iunie 2024, la Luxemburg, a avut loc prima conferință interguvernamentală la nivel ministerial a UE privind aderarea Ucrainei și a Republicii Moldova și a stabilit un șir de sarcini pentru ambele state. Ce au reușit să realizeze până acum autoritățile de la Chișinău pentru a se apropia mai mult de UE, dar și ce condiții mai au de realizat până la integrarea propriu-zisă, am aflat de la doi experți în politică externă – directorul executiv al Centrului de Informare și Documentare NATO, Ion Tăbârță, și reprezentantul ASIST Analytics Mark Mazureanu.

Potrivit lui Mazureanu, autoritățile de la Chișinău au întreprins o serie de măsuri pentru a alinia legislația și practicile Moldovei la standardele Uniunii Europene, în special în domeniul guvernării și statului de drept. Una dintre principalele realizări a fost adoptarea și implementarea Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție, care include măsuri concrete pentru prevenirea și combaterea corupției la toate nivelurile guvernamentale. În plus, au fost create instituții specializate precum Autoritatea Națională de Integritate și au fost adoptate legi menite să asigure transparența și responsabilitatea în sectorul public. Reformele economice au fost, de asemenea, o prioritate pentru autoritățile moldovenești. S-au realizat progrese semnificative în ceea ce privește îmbunătățirea mediului de afaceri, inclusiv prin reducerea birocrăției și simplificarea procedurilor pentru înființarea și funcționarea întreprinderilor.

MARK MAZUREANU
analist politic

În acest sens, s-a urmărit armonizarea legislației economice cu cea a Uniunii Europene, inclusiv prin adoptarea unor standarde europene pentru produse și servicii, pentru a facilita accesul pe piața europeană. Pe lângă acestea, Moldova a implementat reforme în sistemul judiciar pentru a asigura independența și eficiența acestuia. Au fost adoptate noi coduri civile și penale, iar procesul de evaluare și selecție a judecătorilor și procurorilor a fost revizuit pentru a asigura integritatea și competența acestora. Aceste măsuri au fost sprijinite prin asistență tehnică și financiară din partea Uniunii Europene, care a jucat un rol esențial în ghidarea și monitorizarea procesului de reformă.

Totuși, calea până la aderarea Republicii Moldova la UE încă este lungă. Directorul CID NATO, Ion Tăbârță, a menționat că, în total, Chișinăul are 35 de capitole de negociat, dintre care 33 sunt cu caracter strict tehnic. Cel de-al 34-lea capitol se referă la instituții și prevede că negocierile de aderare la UE pot avea loc doar în condițiile unui climat democratic în Republica Moldova. Ultimul capitol, cel de-al 35-lea, are denumirea de „Alte subiecte” și va include diverse aspecte care vor apărea în cursul negocierilor, dar care nu fac obiectul niciunui alt capitol de negociere.

Mark Mazureanu afirmă că una dintre principalele provocări cu care se confruntă Moldova în procesul său de integrare europeană este combaterea corupției la toate nivelurile guvernamentale și în sectorul privat. Deși au fost adoptate măsuri și instituții anticorupție, implementarea efectivă și aplicarea consistentă a acestor măsuri rămâne o problemă majoră. Corupția sistemică erodează încrederea cetățenilor în instituțiile statului și descurajează investițiile externe, ceea ce afectează negativ dezvoltarea economică și stabilitatea socială.

Ion Tăbârță consideră, însă, că, pe lângă combaterea corupției, domeniul critic este reformarea justiției. Justiția a fost o mare provocare pentru toate statele din spațiul postsovietic care au aderat la Uniunea Europeană. Atât timp cât Republica Moldova nu va avea o justiție funcțională, va fi greu să vorbim despre o reușită a procesului de negocieri de aderare a statului nostru la UE. Acest fapt este remarcat și de către oficialii noștri, care în repetate rânduri au menționat faptul că „negocierile de aderare vor începe cu justiția și tot cu domeniul justiției se vor finaliza”. De aceea, este de așteptat că anume justiția va fi acea „piatră de încercare” sau un fel de barometru a reușitei procesului de negocieri cu Uniunea Europeană.

Dificultăți pot apărea și în ceea ce privește punerea în aplicare a capitolului referitor la agricultură, care este un domeniu cheie și complex. Aderarea Republicii Moldova la UE va necesita integrarea statului nostru în organizarea comună a pieței agricole europene, inclusiv adaptarea unei serii de produse agricole la standardele UE. Acest domeniu va fi unul prioritar pentru Republica Moldova, care este considerată o țară agrară chiar dacă cifrele arată că ponderea sectorului agricol în

formarea PIB-ului este de aproximativ 10%. Problemele agriculturii moldovenești sunt legate de faptul că încă mai are multe curențe sistematice în funcționare, moștenite din perioada sovietică. Acest domeniu așa și nu a fost modernizat în totalitate după criteriile unei agriculturi moderne. La fel, majoritatea statelor care au aderat la Uniunea Europeană au avut probleme mari în implementarea prevederilor legate de mediu.

POT PRESIUNILE DIN EXTERIOR PUNE ÎN PERICOL PARCURSUL EUROPEAN AL REPUBLICII MOLDOVA?

Directorul CID NATO, Ion Tăbârță, consideră că presiunile atât externe, cât și cele interne, sunt foarte puternice și ar putea pune în pericol parcursul european al Republicii Moldova. Este de așteptat că aceste presiuni se vor intensifica în următoarea perioadă. Asta pentru că în toamnă va fi organizat referendumul privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Federația Rusă, prin intermediul propagandei și a manipulării de care dau dovadă actorii săi de influență pe care îi are în interiorul Republicii Moldova, va face tot posibilul ca să discrediteze parcursul european al țării noastre. Moscova va încerca prin diverse acțiuni să compromită acest referendum inițiat de către șefa statului nostru, Maia Sandu. Autoritățile de la Chișinău vor face tot posibilul ca să nu cadă pradă acestor ingerințe din exterior și a acțiunilor din interior ostile parcursului european, asigurând ordinea publică și bunul

mers al lucrurilor în Republica Moldova. Partidele de stânga, pro-ruse și oligarhice, vor dori neapărat ca referendumul privind integrarea europeană a Republicii Moldova să eșueze. La rândul lor, partidele pro-europene trebuie să contribuie la buna organizare a acestui referendum și să sprijine prin toate mijloacele reușita lui.

ION TĂBÂRȚĂ, directorul CID NATO

VA REUȘI MOLDOVA SĂ ÎNDEPLINEASCĂ TOATE CONDIȚIILE IMPUSE ȘI SĂ ACCEADĂ ÎN UE PÂNĂ ÎN 2030?

Potrivit lui Ion Tăbârță, anul 2030 este un termen cronologic ambițios pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Pentru a stimula la maximum realizarea reformelor, guvernarea și-a propus un astfel de termen restrâns. Pentru ca până în 2030 să realizăm cele propuse și anume de a fi gata să aderăm la Uniunea Europeană, trebuie să fie îndeplinite câteva condiții ce țin de Republica Moldova.

În primul rând, este nevoie de o voință politică puternică pentru a îndeplini angajamentele asumate în procesul de negociere. Totuși, pentru aceasta este nevoie de continuitatea guvernelor pro-europene în eșaloanele superioare ale puterii moldovenești. Acest lucru este extrem de important într-o societate divizată precum este cea moldovenească.

A doua condiție se referă la capacitatea resurselor umane de care va fi nevoie în timpul procesului complex de negocieri, când va fi nevoie de implementat cele 33 de capitole de ordin tehnic. Republica Moldova va fi nevoită să instruiască în mod rapid personalul necesar, pentru a fi capabil să îndeplinească prevederile tehnice ale capitolelor negocierilor de aderare.

Nu în ultimul rând, desigur, va fi nevoie și de resurse financiare pentru implementarea reformelor. Dar această condiție va fi realizată, indiscutabil, cu susținerea partenerilor de dezvoltare. Totodată, Republica Moldova va avea acces la mai multe fonduri ale Uniunii Europene. Dacă țara noastră va reuși să îndeplinească aceste trei condiții majore, există șansa că până în anul 2030 vom reuși să realizăm, dacă nu toate, atunci multe dintre cele 35 de capitole de aderare negociate.

Expertul ASIST Analytics Mark Mazureanu, la fel, consideră că aderarea Moldovei la Uniunea Europeană până în 2030 depinde de mulți factori interni și externi. Pe de o parte, angajamentul

autorităților moldovenești de a implementa reforme și sprijinul constant din partea Uniunii Europene oferă o bază solidă pentru progres. Dacă reformele esențiale în domeniul guvernancei, justiției și economiei sunt continuate și implementate eficient, Moldova ar putea realiza progrese semnificative pe calea integrării europene. Pe de altă parte, viteza și succesul integrării europene vor depinde și de contextul geopolitic regional și global. Instabilitatea politică din țară, influențele externe și potențialele conflicte din regiune pot afecta negativ acest proces. De asemenea, capacitatea Moldovei de a îndeplini standardele stricte ale UE în toate domeniile, de la statul de drept la protecția mediului și respectarea drepturilor omului, va fi un factor determinant.

Deși există un potențial real ca Moldova să adere la Uniunea Europeană până în 2030, succesul acestui obiectiv va necesita un efort concertat și susținut din partea tuturor actorilor naționali și internaționali implicați. Este esențial ca Moldova să mențină un ritm constant al reformelor și să se adapteze rapid la cerințele și provocările care vor apărea pe parcurs. Numai printr-un angajament ferm și cooperare continuă se poate atinge acest obiectiv ambițios.

INTERVIU CU UN EXPERT

NATALIA STERCUL
Directoarea executivă a Asociației
pentru Politica Externă (APE)

Cum a evoluat parcursul european al Republicii Moldova în ultimii ani și care sunt principalele succese înregistrate în această direcție?

Republica Moldova a depus cererea de aderare la UE la o săptămână după începerea invaziei la scară largă a Federației Ruse în țara vecină, Ucraina, iar în cei doi ani care au trecut de atunci a făcut progrese semnificative pe calea europeană. În ciuda faptului că a fost afectată de consecințele războiului declanșat de Rusia împotriva Ucrainei, precum și de potențiale riscuri de securitate națională, perioada 2022-2024 a fost una dintre cele mai semnificative pentru relațiile dintre Moldova și UE. Realizând complexitatea situației actuale pentru Moldova, UE a sprijinit țara noastră de-a lungul acestei perioade. Realizările autorităților de la Chișinău în procesul de reformare au fost apreciate de partenerii europeni. Ca urmare, la 14 decembrie 2023, Consiliul European a decis să înceapă negocierile de aderare a Moldovei la UE, iar 25 iunie 2024 reprezintă punctul de pornire pentru o nouă etapă în relațiile dintre părți, datorită deschiderii oficiale a negocierilor de aderare.

Pe fundalul unei situații regionale turbulente, cauzate de războiul din Ucraina, Moldova a devenit una dintre primele țări din Parteneriatul estic cu care UE a semnat, la 21 mai 2024, un Parteneriat pentru Securitate și Apărare, menit să consolideze securitatea și reziliența statului la potențialele riscuri și amenințări.

UE este cel mai mare donator de asistență financiară pentru Moldova, sprijinind dezvoltarea socio-economică și reformele din țara noastră. Instituțiile europene oferă asistență financiară și tehnică Moldovei prin intermediul Instrumentului de Vecinătate, Dezvoltare și Cooperare Internațională.

Volumul asistenței macrofinanciare pentru țara noastră a crescut semnificativ în ultimii ani. În

iunie 2023, UE a prezentat un pachet de sprijin pentru Moldova, în care a identificat 5 domenii prioritare: dezvoltarea economică și conectivitatea; capacitatea de guvernare; sectorul energetic; securitatea și comunicațiile strategice.

Merită de menționat că a crescut oferta de produse moldovenești pe piețele europene și a fost stimulată dezvoltarea sectorului agricol. Numai în ultimul an, 2023, au fost acordate credite în valoare de 16,5 milioane de euro, care au finanțat 109 proiecte propuse de fermierii moldoveni. Au crescut oportunitățile pentru agenții economici, în special pentru cei implicați în horticultură, viticultură, creșterea animalelor, pescuit, turism, apicultură și cultivarea cerealelor. De asemenea, observăm că au fost realizate numeroase proiecte de infrastructură, dar și proiecte care au contribuit la dezvoltarea sectorului educației și al sănătății. Sprijinul financiar destinat acoperirii compensațiilor cetățenilor pentru ultimele două sezoane de încălzire în contextul crizei energetice a fost, de asemenea, substanțial. Acesta a fost extrem de important pentru cetățenii de rând și pentru categoriile cele mai vulnerabile ale populației. Astfel, gama de asistență oferită de UE țării noastre este foarte largă. Dinamica pozitivă a integrării europene deschide tot mai multe perspective și beneficii pentru dezvoltarea viitoare a Moldovei și pentru creșterea nivelului de trai al cetățenilor săi.

Ce alte condiții trebuie să îndeplinească Republica Moldova pentru a avansa pe calea integrării în Uniunea Europeană?

Deschiderea procesului de negociere presupune anumite etape de implementare a standardelor UE în conformitate cu mai multe module tematice stabilite. Măsurarea realizărilor se va baza pe indicatorii elaborați de UE pentru fiecare modul în parte. Apropierea Moldovei de aderarea la UE va depinde în mare măsură de calitatea și ritmul acestor reforme. Țara noastră va trebui să depună multe eforturi în următorii ani. Apropierea de visul european depinde nu doar de autorități, ci și de fiecare cetățean în parte. Unul dintre primele teste ale aspirațiilor noastre europene va fi referendumul din toamnă privind aderarea la UE, iar vocea fiecărui cetățean va conta pentru a arăta intențiile moldovenilor de a fi parte a Uniunii Europene.

În opinia dumneavoastră, va fi Moldova capabilă să îndeplinească toate condițiile impuse de UE și să adere la Uniunea Europeană până în 2030?

Acest lucru va depinde de un set întreg de componente, începând cu situația politică internă din Moldova, condiționată de ciclurile electorale viitoare; progresul reformelor și existența unor rezultate tangibile vizibile pentru cetățeni; situația regională, precum și evaluarea de către partenerii europeni a transformărilor în curs de desfășurare. Mai sunt multe de făcut în ceea ce privește reîntregirea statului și revenirea regiunii transnistrene în câmpul juridic al Republicii Moldova. O dimensiune la fel de importantă este ritmul transformărilor, care va necesita resurse umane suplimentare, implicarea mai multor profesioniști în diverse sectoare și munca asiduă a acestora. Toate acestea nu sunt sarcini ușoare, dar cu dorință, muncă asiduă și un set de circumstanțe favorabile, realizarea acestor sarcini ambițioase pare posibilă.

Păreră dvs. contează!
Vă rugăm să scanați acest QR cod și să completați un formular în care să ne lăsați o recenzie. Vă mulțumim!

Care sunt principalele beneficii ale integrării Republicii Moldova în UE?

- **Imaginea și prestigiul** Republicii Moldova pe arena internațională se vor îmbunătăți;
- **Comerțul internațional și creșterea economică:** va spori comerțul internațional, se vor deschide noi oportunități pe piețele UE, va crește economia și bunăstarea statului;
- **Asigurarea și menținerea securității energetice a statului;**
- **Nivelul de trai** va crește și ne vom alinia la standardele europene;
- **Piața muncii:** se vor extinde oportunitățile de angajare și vor apărea noi locuri de muncă;
- **Asistență socială:** vor fi mai multe programe de sprijinire a categoriilor social vulnerabile ale populației și oportunități de îmbunătățire a calității serviciilor sociale;
- **Educație:** vor apărea oportunități de îmbunătățire a calității educației, inclusiv a educației continue pentru toate categoriile de populație;
- **Siguranța alimentară:** vom avea acces la mai multe produse alimentare de calitate;
- Se va extinde numărul de **programe de dezvoltare urbană;**
- Vor apărea mai multe oportunități de îmbunătățire a vieții în **zonele rurale;**
- Vor fi implementate **programe de locuințe accesibile și adaptate;**
- Se va îmbunătăți **infrastructura transportului public;**
- **Sistemul de justiție:** vom avea acces la o justiție imparțială și la asistență juridică;
- **Incluziunea socială:** vor fi implementate programe și inițiative pentru integrarea și participarea activă a vârstnicilor în societate;
- **Cultură și tradiții:** va avea loc conservarea și promovarea culturii și a tradițiilor moldovenești în contextul european;
- **Digitalizarea:** vom avea acces la tehnologii și la cursuri de instruire privind utilizarea noilor tehnologii;
- Va fi asigurată protecția și respectarea **drepturilor omului**, inclusiv a celor ale minorităților naționale din UE;
- **Securitatea personală:** se vor îmbunătăți siguranța publică și măsurile de protecție;
- Vor fi sprijinite **famiile și relațiile între generații.**